

Zvukový archiv Českého rozhlasu

Situační zpráva v roce stého výročí instituce

Tomáš Dufka, vedoucí Archivu ČRo

29. 11. 2023
Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě

HISTORIE

- založen 1928 (10. výročí republiky) jako gramoarchiv
- od roku 1959 sídlem renesanční zámek v Přerově nad Labem
- v 60. letech začátek katalogizace a přetáčení historických nahrávek
- v roce 2000 přesun do Prahy, do novostavby studiového domu v Římské ul.
- většina fondů rozhlasové provenience zdigitalizována po r. 2000 a uložena v interním systému AIS

25. květen sobota

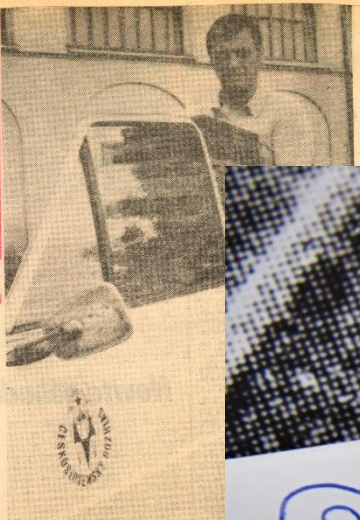
PRÁVA RUDÉHO PRAVA EL. SERVUM PRAVA

Poněkud skromná, léty už omšelá tabulka u vchodu do zámku v Prerově nad Labem oznamuje, že uvnitř se nalézá ústřední archiv Československého rozhlasu. Vystupují po dřevěných schodech. Po chvíli se však ocitám před důkladnou mříží. Zvoním. Přichází nějaká žena. Klíč rychle... »Ano, ulme o vás, pojďte dál.« Stoupáme po dalších schodech. V prosklené chodbě spojují na odkládacím stolek pruni archívni krabice. Zvědavost pobízí podívat se na štítek, co u nich je? Ale nemám už čas se shýbnout, protože v ústřety nám přichází muž. Podává mi ruku: Antonín Lacin, ústřední archivář Československého rozhlasu.

Zámek v Prerově nad Labem

ZAKLETÉ HLASY

Tříkrát týdně odváží ústřední orci vyzodóné kopie zvukových záznam Československého rozhlasu v Praze

Držím v ruce starou zapovrhnanou železnou foto náložní barvy. — »Jo, právě tak jsme tady před lety dříve obrátili v ruce a nevěděli, jak z nich zvuk dostat.« vzpomíná Antonín Lacin, což pak ta, co držíte, je ještě ve vynikajícím stavu. Měli jsme tu daleko horší. Ani supermodernější přístroje nám nebýly nic platné. Věděli jsme, že z válečků a stejně tak ze skleněných, železných či litovaných fólií vyloudíme zvuk pouze na starých přístrojích, když jsme ty přístroje sňali, končili na ně naši technici jako na zjevení, se sístim se náno však podařilo objevit jedinou z žijících nosičů zvukových techniků Radiožurnálu Jaroslava Buriánka. S jeho pomocí a moderním mřížových technikou staré zvukové nosiče „promluvíly“.

270

Archív Přerov

Prosíme velmi nutně, urychleně - pro vysílání v srpnu 1990 poslat pásek pořadu Československo 1968, DF 8247 /autoři Jeronym Janíček, Václav Klement - dle sdělení K. Lánského/. Pásek pošlete na jméno Dagmar Maxová, linka 313 nebo 395.

D í k y !

Praha 8. 8. 1990

Jarmila Lekosilová
dram. Praha
1. 466 /místnost 421

PROSTOROVÉ PODMÍNKY

- dva velké klimatizované depozitáře v pražské rozhlasové budově na Římské 13
  - **zvukový archiv** – 230.000 hodin zvukových dokumentů na více než 150.000 nosičích různého druhu
  - **gramoarchiv** – uloženo kolem 200.000 gramodesek všech druhů a žánrů

ZVUKOVÝ ARCHIV

- obsahuje především rozhlasové nahrávky (hlavní fondy AF, DF); ty nejstarší uchovány na gramodeskách, fóliích, magnetofonových pásech
- interně digitalizovány zbylé rozhlasové fólie (z 95 % hotové) + mimořádné akce (např. proces s Rudolfem Slánským, proces s K. H. Frankem)
- na kompletní katalogizaci a digitalizaci mj. čeká:
  - standardní gramodesky fondu C
  - „kořistní fond“ říšských vysílačů 1926–1944

Proces s K. H. Frankem

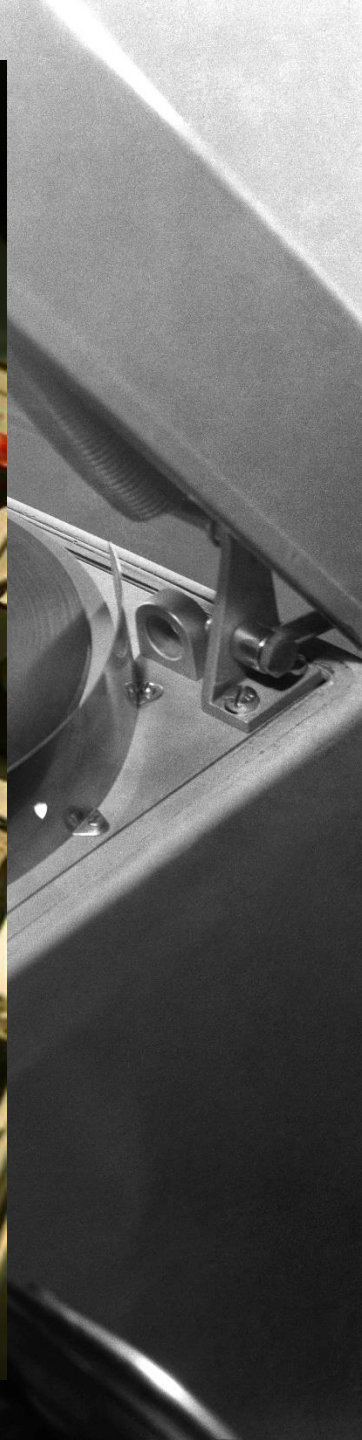
- 82 hodin záznamů
- uchováno na více než 1000 kusech fólií
- v Archivu ČRo kompletně zdigitalizováno v r. 2023
- historik Vojtěch Kyncl z HÚ AV ČR pracuje na edici

- Přišla jsem do Terezína v těžkých
měsících po atentátu na Heydricha.

Milada Horáková, 2. 4. 1946

30. ČERVENCE

5. SRPNA

Náš rozhlas

TÝDENÍK ČS. ROZHLASU • ČÍSLO 31 • ROČNÍK XVIII/1951 • CENA 3 Kčs

RUDOLF SLÁNSKÝ,

ústřední tajemník Komunistické strany Československa

se dožívá 31. července 50 let

1952

GRAMOARCHIV

- uloženo kolem 200.000 gramodesek všech druhů a žánrů (nejstarší deska z r. 1907 – árie z Dalibora zpívaná Karlem Burianem)
- jeho vznik souvisí s počátky využívání gramodesek v rozhlasového vysílání; pro archivaci vybírány především *bohémica*
- ve 30. letech spadal spolu s notovým archivem pod hudební redakci → v gramoarchivu uloženy především komerční hudební nahrávky
- digitalizace interními silami, zhruba 700 gramodesek ročně, zdigitalizována v tuto chvíli zhruba třetina fondu

1928

JAK DÁL?

- zvýšit povědomí o výjimečnosti zvukového archivu ČRo
- rozšířit spolupráci se vzdělávacími a paměťovými institucemi
- zlepšit přístupnost archivu odborné veřejnosti

Všechny příspěvky dostupné v playlistu
Českého rozhlasu na YouTube

Konference o proměnách audiotvorby

Sto let rozhlasu, sto let zvuku

2. listopadu 2023
Národní technické muzeum

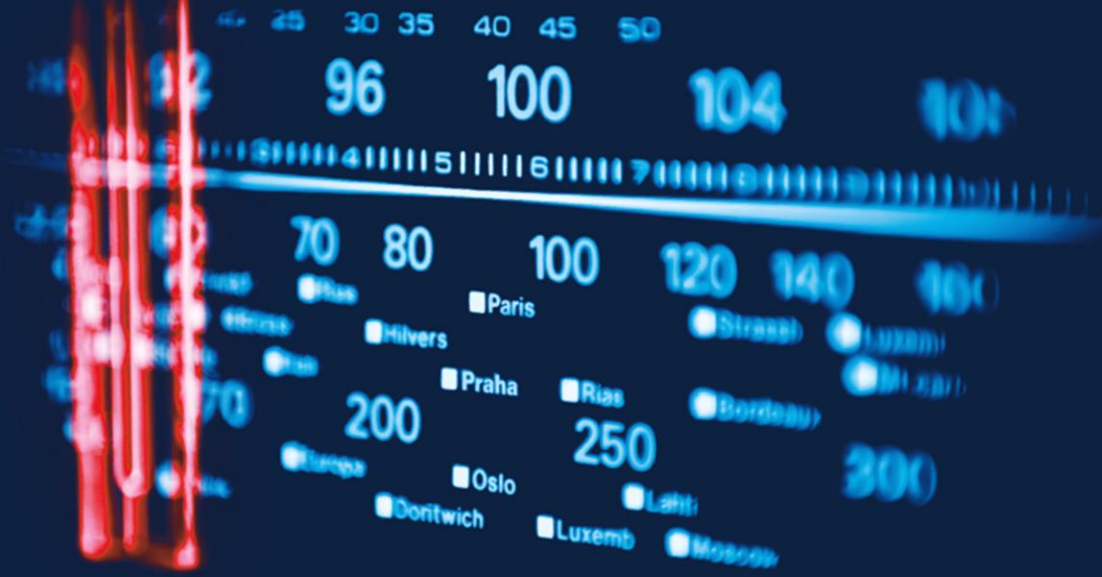
Archiv | Český rozhlas | 100

VÝSTAVA NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO MUZEA A ČESKÉHO ROZHLASU

STO LET JE JEN ZAČÁTEK

ČESKÝ ROZHLAS 1923–2023

17. 5. — 31. 12. 2023

PRO DOKONALÝ ZÁŽITEK SLUŠÁTKA S SEBOU

Český rozhlas

100

WWW.NTM.CZ

WWW.VYSTAVAROZHLASU.CZ

SKODA

Český rozhlas

Česká televize

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUSEUM

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUSEUM

Český rozhlas

100 Sto let je jen začátek

www.rozhlas.cz

STO LET JE JEN ZAČÁTEK
ČESKÝ ROZHLAS 1923-2023
ONE HUNDRED YEARS IS JUST THE BEGINNING: CZECH RADIO 1923-2023

Český rozhlas vysílá na rozhlasových vlnách již sto let. Výstava ukazuje nejen zákulisí rozhlasového vysílání, ale také nechá návštěvníky na vlastní uši zažít století výjimečných hlasů a zvukové techniky, které s rozhlasem spojily své jméno, nebo události, u kterých rozhlas nemohl chybět.

Vytvořili jsme interaktivní zvukovou arénu, díky které si vychutnáte uplynulé století na rozhlasech vlnách jeho rozmanitosti, v precizním spojení techniky a kvalitního programu. Tato výstava připomíná roli, kterou český rozhlas hraje v životech svých posluchačů.

Czech Radio has been broadcasting for one hundred years. The exhibition not only shows the behind the scenes of radio broadcasting and sound technology, but also allows visitors to experience firsthand a century of exceptional voices and performers, as well as historical events captured by Czech Radio.

We have created an interactive sound arena so that visitors may enjoy the past century on air in all its diversity, through a combination of technology and unique content. The exhibition commemorates the role that radio has played in the lives of its listeners.

ZPRÁVY, DAŠTĚVÍ
A PUBLICISTIKA
NEWS AND COMMENT AFFAIRS

KONTAKT – Archiv ČRo

- dotazy a řešerše:

archivy@rozhlas.cz

- sídlo:

Římská 13, Praha 2, 120 00

- web:

<https://informace.rozhlas.cz/apf>

A E

0

A E

DĚKUJI ZA POZORNOST!

tomas.dufka@rozhlas.cz

 Archiv
Český rozhlas